

Oddział II.

Nr 7724 /II. Inf/II.A.

DO

ADJUTANTURY GENERALNEJ

B E L W E D E R .

Łącznie z traktatem rozbrojenia morskiego uchwaliła konferencja waszyngtońska dn. 1. lutego r. b. traktat o walce łodziami podwodnymi i używaniu gazów trujących podczas wojny. Traktat/jak i inne, specjalnie uchwalone na tejże konferencji/podpisany został przez przedstawicieli nie wszystkich państw, biorących w niej udział, a tylko Stanów Zjednoczonych Wielkiej Brytanji, Francji, Włoch i Japonji.

Art. V. wymienionego traktatu/jedyny, traktujący o gazach trujących/brzmi w tłumaczeniu dosłownem:

"Ponieważ używanie podczas wojny gazów duszących, trujących i innych, jak również innych podobnych płynów i materjałów, zostało niedawno potępione przez opinię cywilizowanego świata, jak również -ponieważ zakaz używania ich był już wymieniony w traktatach, w których udział bierze większość mocarstw cywilizowanych. Strony, podpisujące nakoniec, - aby zakaz ten był powszechnie przyjęty, jako część prawa międzynarodowego, wiążąca zarówno sumienie, jak i czyny narodów - ogłaszają swą zgodę na zakaz tego rodzaju, zgodne z tem, aby były nim wzajemnie związane, - oraz zapraszają wszystkie inne narody cywilizowane do przystąpienia do niego".

Z powyższego wyraźnie jest widocznem, iż art. V. umowy nie nakłada żadnej klauzuli przymusowej w znaczeniu prawa międzynarodowego odnośnie używania gazów trujących. Artykuł ten ma raczej znaczenie deklaratoryjne, gdyż bądź co bądź sprawa tak wielkiej wagi musiała być poruszona w uchwałach "konferencji ograniczenia zbrojeń", choć w gruncie rzeczy do układu wiążącego w tej sprawie nie doszło.

Art. VII. wspomnianej umowy dotyczy właśnie "przystąpienia do niej innych państw, niepodpisanych na niej w Waszyngtonie. Brzmi on jak następuje:

"Rząd Stanów Zjednoczonych Ameryki dostarczy następnie każdemu z niepodpisanych mocarstw uwierzytelnioną kopię niniejszego traktatu i zaprosi je do przystąpienia do niego.

Każde niepodpisane mocarstwo może przystąpić do niniejszego traktatu przez zakomunikowanie Aktu Przystąpienia Rządowi St. Zjedn. Ameryki, który następnie prześle każdemu z Mocarstw Podpisanych i tych, które już przystąpiły kppję uwierzytelnioną każdej Aktu Przystąpienia i t.d., i t.d.."

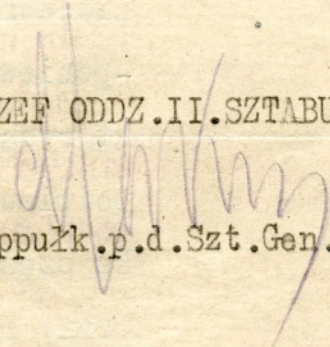
Wobec tego należy się spodziewać kroków ze strony Poselstwa St. Zjedn. w Warszawie odnośnie tej sprawy.

Art. V. umowy w sprawie łodzi podwodnych i gazów trujących był przyjęty jako rezolucja Komisji Rozbrojeniowej dn. 7. stycznia r. b. na wniosek delegata St. Zjedn. - Elihu Root'a. W dyskusji zabierali głos ze strony Francji - Sarraut, ze strony W. Brytanji - Balfour, ze strony Japonji - admirał Katō. Dwaj pierwsi zaznaczyli w swych przemówieniach wyraźnie, iż rezolucji tej nie można uważać za prawnie obowiązującą, gdyż praktycznie kontrola nad prowadzeniem studjów gazowych w poszczególnych państwach, zarówno podczas wojny, jak i pokoju - jest niewykonalna.

O t r z y m u j ą :

Adjutantura Generalna.
Pan Min. Spr. Wojsk.
Szef Sztabu Gen.
I. Zast. Szefa Sztabu Gen.
Szef Administracji
Dep. VI. M. S. Wojsk.
Oddz. II. Szt. Gen. Wydz. III. por. Sianożęcki.

SZEF ODDZ. II. SZTABU GEN:

ppużk. p. d. Szt. Gen.